

Řeka Morava se v červenci vylila z břehů

Výtrvalé deště v polovině července zvedly hladinu řeky Moravy. Výstraha Českého hydrometeorologického úřadu se naplnila a dne 22. 7. 2011 v jednu hodinu ráno byl v obci vyhlášen 2. stupeň povodňové aktivity.

Necelé tři hodiny poté byl vyhlášen

3. stupeň a voda začala pustošit své okolí.

Z důvodu vylití řeky Moravy byla na celý den uzavřena komunikace Malá Morava – Hanušovice.

Nejhorší situace byla na Malé Moravě a ve Vlaském. Včasným protipovodňovým opatřením se ovšem podařilo zabránit více

než dvacetileté vodě, aby zaplavila několik domů. Členové místní jednotky hasičů, zaměstnanci obce a další dobrovolníci vyráběli u objektů nejvíce ohrožených velkou vodou provizorní hrazení.

Voda v řece začala klesat až po druhé hodině odpolední. V sobotu ráno již skoro nic nepřipomínalo to, že tady byla velká voda. Ta odešla snad ještě rychleji, než přišla.

V důsledku velké vody vznikla škoda na obecním majetku ve výši zhruba 200 000 Kč. Úplně byl zničen cca 100 metrový úsek komunikace ve Vlaském a také jsou evidovány menší škody na propustcích a mostech.

*Obec Malá Morava
Více fotografií na adrese
www.obecmalamorava.cz*

Po havárii aut přistával vrtulník

MALÁ MORAVA - Jednotka profesionálních hasičů ze stanice v Králíkách zasahovala v neděli 19. června v 15.50 hodin u dopravní nehody v Malé Moravě. Jednalo se o střet dvou osobních automobilů.

Hasiči asistovali při přistání vrtulníku letecké záchranné služby. Vrtulníkem bylo do nemocnice transportováno přibližně roční dítě z havarovaného vozidla Toyota. Hasiči dále zajistili vozidla proti požáru a zamezili úniku provozních náplní. Po dobu odstraňo-

vání následků nehody musela být odkloněna doprava na silnici č. 312 z Králík směrem na Hanušovice.

Na místě dále zasahovali dobrovolní hasiči z Hanušovic, zdravotnická záchraná služba i profesionální hasiči ze stanice v Šumperku, kterým byla po jejich příjezdu událost předána.

por. Bc. Vendula Horáková
tisková mluvčí HZS Pardubického kraje

Návrh územního plán obce

Návrh Územního plánu obce Malá Morava, který bude důležitým rozvojovým dokumentem na nejbližších deset let, je k nahlédnutí na webových stránkách obce, na adrese www.obecmalamorava.cz a nebo přímo na obecním úřadě.

Obec Malá Morava

Televizní signál od listopadu už jen digitálně

31. října letošního roku bude ukončeno analogové vysílání televizního signálu z vysílače Jeseník - Praděd a na analogové televizní antény nebudete již moci přijímat žádný signál. Na blížící se vypnutí signálu budete upozorněni piktogramem se čtyřmi čtverečky v levém dolním rohu obrazovky.

Pro další příjem televizního signálu je třeba se rozhodnout, zda zůstat i nadále u zemského (přes anténu) televizního vysílání, nebo využít satelitní síť. Při volbě zemského vysílání je potřeba zakoupit buď set-top-box (převaděč signálu) a zapojit jej mezi anténu a televizor, nebo nový televizor s vestavěným digitálním tunerem. Pro příjemce televizního signálu přes satelitní anténu se současná digitalizace netýká, protože signál již digitálně přijímají.

Výhodou digitálního vysílání, kromě kvalitnějšího obrazu, je především mnohem větší programová nabídka. Zatímco v analogové éře u nás celoplošně vysílaly pouze čtyři televizní programy, tedy ČT 1, ČT 2, Nova a Prima, po přechodu na digitální vysílání

se jejich počet několikrát znásobí. V územní oblasti Jeseník je dostupná jedna zemská digitální síť, tzv. multiplex.

Multiplex 1: ČT 1, ČT 2, ČT 24, ČT 4 Sport.

Multiplex 2: Nova, Prima, Barrandov, Nova Cinema, Prima COOL.

Multiplex 3: Love, R a Rádio Proglas.

Další výhodou je elektronický programový průvodce (EPG), obdoba tištěného televizního programu, z něhož se divák pomocí

dálkového ovladače dozví, jaký pořad právě sleduje, jaký bude následovat, a může si prolistovat program zvolené televize na týden dopředu. EPG obsahuje také krátké texty o pořadu a může být doplněn o fotografie. V multiplexu 1 a 3 lze také přijímat některé rozhlasové programy.

Více se o digitalizaci televizního signálu můžete dozvědět na internetové adrese www.digitalne.tv/poradna nebo na bezplatné telefonní infolince 800 906 030.

Sdružení dál bojuje za vyhlášení Králického Sněžníku za CHKO

Aktivisté z Orlickoústecka stále neúspěšně bojují za vyhlášení Králického Sněžníku chráněnou krajinnou oblastí (CHKO). Tamní obce o to nemají zájem. Členové sdružení ale věří tomu, že v dlouhodobém horizontu se jim podaří získat pro oblast vyšší stupeň ochrany. ČTK to řekl jeden ze zakladatelů občanského sdružení CHKO Králický Sněžník Jan Králík.

„Zatím jsme se u samospráv nesetkali s úspěchem. To je bod číslo jedna. Jinak samozřejmě chráněné krajinné oblasti vyhlášu-

je vláda, ministerstvo životního prostředí nemá na zřízení další CHKO peníze,“ řekl Králík.

Obce mají k vyhlášení CHKO zpravidla spíš odpor. Jakmile je na oblast vyhlášený nějaký stupeň ochrany, hrozí investorů i obcím, že nebudou moci v daném místě stavět, co se jim zlíbí. Aktivisté podle Králíka budou i nadále usilovat o to, co si předsevzali.

„Nevzdáme se. Chceme navázat spolupráci s ochranáři na polské straně, kde už CHKO je. Chtěli bychom zajistit návrat vlka a medvěda do oblasti Králického Sněžníku, stejně jako kdysi na Šumavě se podařilo vrátit do přírody rysa,“ řekl Králík.

Králický Sněžník se rozkládá na téměř 1 700 hektarech a je třetím nejvyšším pohořím v Česku. Někdy se mu říká střecha Evropy, z vrcholu Klepý stéká voda do přítoků Černého, Severního a Baltského moře. Od roku 1990 je národní přírodní rezervací. Stát má vytipovaná území, kde jednou nejspíš CHKO vzniknou. Oblast Králicka mezi ně nepatří.

„Domnívám se, že zájmy ochrany přírody tam lze hájit i bez toho, že by tam byla chráněná krajinná oblast. Oceňuji ale aktivitu pana Králíka, nemá u nás tradici, že by takový návrh vzešel ze strany veřejnosti,“ řekl vedoucí krajského střediska Pardubice Agentury ochrany přírody a krajiny ČR Vlastimil Peřina.

<http://ekolist.cz/>

Na Vojtíškově hořelo

VOJTÍŠKOV - V sobotu 3. září 2011 v noci vyjždělo šest jednotek hasičů likvidovat požár starého stavení do obce Vojtíškov. Při požáru byla jedna osoba popálena a odvezla ji ZZS na ošetření. Výše škody dosáhla 200

tisíc korun, příčinou bylo cizí zavinění.

Tisňovou informaci přijalo operační středisko Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraj v sobotu 3. září v 1:27 hodin. Do obce Vojtíškov vyrazili profesionální hasiči ze Šumperku a z Králík, dobrovolní hasiči z Hanušovic, Strarého Města, Jindřichova a Malé Moravy. Po příjezdu hasiči zjistili, že celé starší stavení o rozměrech asi 8x20 m je již v plamenech. Přízemí bylo obytné, nahoře pod střechou bylo uskladněno seno. Hasiči z hořícího objektu vynesli dvě propan-butanové lahve. Na místě byla jedna osoba popálená na zádech, k ošetření si ji proto převzala ZZS.

Do rána střežila požářiště jednotka SDH Hanušovice. Výši škody vyčíslil vyšetřovatel na 200 tisíc korun, příčinou vzniku požáru bylo cizí zavinění.

HZS Olomouckého kraje

Foto Kamila Tóthová a obec Malá Morava

Pranostiky

Jaké počasí na Narození Panny Marie, takové potom osm neděl bývá (8. 9.).

Po svatém kříži, podzim se blíží (14. 9.).

Bouřka v září - sníh v prosinci.

Po teplém září zle se říjen tváří.

Sněží-li v říjnu, bude mokrá zima.

Studený říjen - zelený leden.

Teplý říjen - studený únor.

Na Dušičky duše zemřelých oplakávají hřích, proto prší nebo padá mlha.

Když sv. Martin se sněhem přiběhl, bude v něm celý měsíc ležet.

Když krtek v listopadu ryje, budou o Vánocích létat komáři.

Jaký bývá listopadu čas, tak je obyčejně v březnu zas.

Natáčení nového českého filmu „7 dní“

Exteriéry naší obce si vybrali autoři nového českého filmu 7 dní domů jenž byl inspi-

rován skutečnými událostmi, spojenými s poválečným děním v českém pohraničí.

V hlavních rolích si zahráli Ondřej Vetchý, Eva Kerekeš, Anna Šišková, Katarína Kolajová, Jiří Schmitzer a další. Scénář napsal Josef Urban, dramaturgie Daniel Kezyman, režie Jiří Chlumský. Film podpořili: Státní fond pro podporu a rozvoj kinematografie, Pivovar Holba a. s., České lesy s. p. a Olomoucký kraj.

Snímek je z Vojtíškovy u Faltusů (Ondřej Vetchý je uprostřed). Natáčelo se také na Podlesí a ve snímku si zahrála také řada místních komparsistů z Králicka, mezi jinými i herci z nám známého Divadelního souboru Lipka.

Film „7 dní“ má být volným pokračováním úspěšného snímku „Habrmanův mlýn“, který se také zabývá složitým vývojem vztahů mezi Čechy a Němci, žijícími před rokem 1945 v našem pohraničí. Věříme, že Vetchého film bude dalším zajímavým pohledem na toto složité údobí našich dějin.

Kamila Tóthová

Neuvěřitelná smůla prodlužuje natáčení!

VOJTÍŠKOV - Podle výkonného producenta filmu Petra Příkrýla se ve Vojtíškově na statku natáčela německá razi. „Měla hořet pouze stodola, kam podle scénáře nacisté nahnali obyvatel usedlosti Raškovská bouda. Měli jsme vše pod kontrolou, po řízeném požáru místo zajistili hasiči,“ popsal práci filmařů Příkrýl.

V noci však namísto stodoly shořela celá sousední usedlost. „Byl jsem překvapený, když mě ráno zastihla kriminální policie,“ dodal Příkrýl.

Protože zhářská scéna z května 1945 měla pokračovat následující den, na místě filmaři zanechali přes noc všechny rekvizity včetně zápalných lahví. Kriminalisté logicky ze založení

požáru podezřivali právě filmový štáb.

„Vše však mělo velmi zajímavou dohru. Ukázalo se, že požár založili místní bezdomovci, které již několik let nechával na svém statku bydlet shovívavý farář,“ uvádí se ve zprávě, kterou filmaři k události vydali. „Stavení patří jednomu faráři jako soukromé osobě. Bydleli v něm dva bezdomovci. Jeden usnul s cigaretou v posteli a od té chytil celý dům,“ popsal událost Příkrýl.

Film ale pronásledují různé nehody a přírodní pohromy už od samého začátku a také kvůli tomu se natáčení protáhlo na celé tři roky. V říjnu 2009 přišla nečekaná sněhová kalamita a napadl metr sněhu. Na jaře následujícího roku

se filmaři stali obětmi deště a povodní. Letos zase požár sousední usedlosti ve Vojtíškově a do toho ještě navíc krize vyhroutil problémy s napjatým rozpočtem.

„Kdo to nezažil, si neumí představit, jak je těžké dát dohromady natáčecí plán, aby všichni herci měli volno, takže když nám prší nebo sněží, dostaneme další šanci scénu natočit třeba až za rok. Při naší smůle se navíc některé scény dokonce musely přetáčet, když se Matěj Hádek zranil,“ dokončil výčet průšvihů producent Daniel Krzywoň.

Orlický deník, 17. 9. 2011

Herec Ondřej Vetchý s kolegy natáčel u Králík

Film, který má ukázat atmosféru v Sudetech těsně před vypuknutím druhé světové války, natáčeli filmaři o víkendu u Králík. Lidé mohli vidět hlavní hvězdy Ondřeje Vetchého a maďarskou herečku Vicu Kerekešovou, nechyběl ani Jiří Schmitzer nebo režisér Jiří Chlumský. Film má pracovní název 7 dní.

V neděli se celý den točily u hedečského kláštera scény, při nichž německí ordneři těsně před začátkem války napadli česko-německou svatbu. „Měli jsme velké štěstí, že nám od rána přeje počasí. Včera večer při bouřce a lijáku moc nadějně nevypadalo,“ svěřil se jeden z producentů Dan Krzywoň.

„Je to skutečně jeden z klíčových okamžiků celého filmu, který má ukázat situaci v Sudetech těsně před začátkem války. Ordneři, kteří vznikli v roce 1938 z nařízení Adolfa Hitlera jako obranná organizace sudetských Němců, vtrhnou na svatbu, kde si český lesník bere německou dívku,“ upřesnil producent.

Zatímco svatba samotná byla na pozadí okolních hor zalitých sluncem skutečně podmanivá, při napadení svatebčanů ordnery jezdil přihlížejícím mráz po zádech. Při bitce se totiž pral doslova každý s každým. „Vůbec si neumím představit, jak to muselo tenkrát vypadat,“ svěřila se jedna z přihlížejících divaček.

Obecně ale panovala při natáčení pohodová atmosféra. „Pracovní tempo je sice dost divoké, natáčí se celý den a přestávek je minimálně, ale nestěžuju si,“ komentoval své účinkování ve filmu jeden z komparsistů, králický muzikant Jiří Pauk.

„Na druhé straně je ale fajn, že se k nám chová štáb stejně jako k těm největším hvězdám. A hvězdy že jsou úplně normální lidi, se kterými se dá normálně mluvit. Že si naprosto na nic nehrajou,“ dodal muzikant, pro něhož jsou tři natáčecí dny další cennou zkušeností.

Film scenáristy Josefa Urbana vypráví příběh českého lesníka Jana Olšana, který si těsně před válkou vezme německou dívku, pak je odveden do německé armády a po návratu domů svou

ženu na konci války hledá. Nevěsta totiž záhadně zmizela poté, co se stala nechtěnou svědkyní zločinu německých vojáků.

„Ono je nesmírně důležité pořád připomínat naši minulost. A připomenout zvěrstva, která se za druhé světové války, ale i těsně před ní i těsně po ní děla na obou stranách. A je třeba, aby se obě strany navzájem za tyhle věci omluvily,“ řekl Ondřej Vetchý.

MF Dnes, 29. 8. 2011

Umělecký festival Zlaté ruce 2011

Ve dnech 18.-23. července probíhal ve Vlaském, v areálu Chalupy pod Sviní horou, 2.ročník festivalu s názvem „Umělecký festival Zlaté ruce 2011“. Na tomto místě jsme měli možnost blíže poznat řadu umělců z řad uměleckých kovářů, řezbářů, akademických malířů, grafiků, sochařů, kreslířů, keramiků...

Celý týden se zde bylo na co dívat, vyvrcholením pak bylo velké sobotní finále. Pořadatele akce nezaskočily ani záplavy, které festival bezprostředně ohrožovaly.

Sluncem zalitá sobota přilákala spoustu příznivců umění a věrte, bylo se na co dívat. Celodenní pestrý program zabavil nejen dospělé, ale i děti, pro které zde byly připraveny zajímavé atrakce, od lanové dráhy přes střelbu lukem až po rýžování zlata.

Za organizátory bych vás ráda pozvala na další ročník.

Kamila Tóthová

Divizna - zlato, které léčí

Říká se jí také královská svíce, její dlouhé lodyhy se kdysi opravdu používaly jako pochodně. Byla i rostlinou magickou, chránila prý před zlými duchy a ďáblem. Nás dnes účinně chrání hlavně před kašlem, je to zlato, které léčí.

Divizna je ztepilá a okrasná dvouletá bylina, která prvním rokem tvoří přízemní růžici plstnatých, jakoby sametových listů, a teprve druhým rokem vyrazí mohutná kvetoucí lodyha, která někdy dorůstá výšky až 2,5 metru.

U nás ji můžeme najít na teplých slunných místech, na skalách, u polí, na okraji lesů, především na jižních stránkách, kde se opakovaně vysemeňuje. Lze ji ale také pěstovat na zahrádce, důležité je jí dopřát hodně slunce, na zálivku je nenáročná a navíc je velice zdobná.

Existuje mnoho druhů divizny, nejznámější jsou např. Divizna velkokvětá (sápoovitá), malokvětá, černá, ozdobná. Někdy je nesnadné je od sebe odlišit a identifikovat. To nám však nevádí, protože pro léčebné účely můžeme používat jakoukoli z nich, obsaženými látkami se téměř shodují.

Jak správně sbírat a sušit diviznu

I když dříve se k léčebným účelům běžně používaly i listy divizny, dnes sbíráme hlavně její květy, v období od května do září. Květ divizny má své specifikum, ráno se otevře a ještě ten samý den večer opadáva, je proto nutné ho z rostliny sklízet postupně každý den. Sbíráme pouze žlutý květ bez kalicha, který lze jednoduše lehkým tahem vyjmout. Květy nemačkáme a zacházíme s nimi velice opatrně.

Sušení květů by mělo být co nejrychlejší, optimálně během jednoho dne. Výhodou je, že je můžeme sušit i na přímém slunci, nebo při poměrně vysoké teplotě v otevřené troubě (do 60 °C). Pokud nám květy při sušení zhnědnou, vyhodíme je, nemícháme je s kvalitně usušenou drogou, protože bychom jim tím znehodnotili. Správně usušené květy si zachovávají žlutou barvu.

Skladujeme je v dobře hermeticky uzavíratelných nádobách, papírové či látkové sáčky nejsou vhodné, droga by v nich zvlhla a ztratila svůj účinek.

Divizna je osvědčeným lékem na kašel

Divizna je známým a velice často používaným přírodním lékem na nemoci dýchacích

cest - kašel, bronchitidu a ulevuje také při astma. Obsažené látky účinně léčí jak suchý a dráždivý kašel, tak kašel doprovázený silnou sekrecí. Účinek divizny je v tomto případě dvojitý, podporuje totiž produkci sekretu, pomáhá tělu se ho zbavovat, tedy zlepšuje vykašlávání. Zároveň na sliznicích dýchacích cest vytváří ochranný povlak, který je chrání před vysycháním a přílišným drážděním. Zejména při zánětech horních cest dýchacích nám může být skvělým pomocníkem, ulevuje od bolestivého a dávičového kašle a zkracuje dobu léčení.

Za tímto účelem pijeme čaj z květů divizny, nebo bylinné směsi s jejím obsahem. Často se kombinuje např. s květem černého bezu, hluchavkou, fenyklem, heřmánkem, jitrocelem, tymiánem, květem lípy apod. Najdeme ji běžně v průduškových směsích a tzv. prsních čajích, zakoupených v lékárně.

Divizna má ve formě čaje příjemnou chuť, i děti a lidé, kteří bylinné čaje „nemusí“, jsou často ochotni ji v době nemoci užívat. Diviznový čaj sladíme medem, bylinným sirupem, popřípadě vůbec. Výluh přelijeme přes husté sítko, zbavíme se tak případných jemných chloupků, které by mohly dráždit sliznice.

Jaké další léčebné účinky má divizna?

Květ divizny má i další léčebné účinky na náš organismus. Dříve se často používal k léčbě katarů zažívacího traktu, žaludku, střev a podporu léčby průjmových onemocnění. Působí také močopudně, má tedy i čistící účinek na naše tělo.

Divizně se přisuzuje i lehký dezinfekční a antibakteriální účinek, jak vnitřně, tak při vnějším užití. Z tohoto důvodu se nálev, odvar, nebo mast z květů používaly pro podporu hojení poranění kůže a špatně se hojících kožních nemocí.

Rozmačkané květy divizny, umíchané do kašovitě hmoty, se místně přikládaly na záněty žil, bérčové vředy a hemoroidy, dodnes můžeme najít přípravky s jejím výtažkem pro léčbu zmíněných potíží.

Pokud máte to štěstí a v blízkosti vašeho domova se tato ušlechtilá bylina vyskytuje, určitě si nasušte zásobu jejich zlatých léčivých květů. Vezte, že těch pár minut denně, strávených jejich sběrem, se vám mnohonásobně vyplatí.

www.bylinky.eu

Olšovské knedlíky se švestkami

Ingredience: 200 g vařených brambor, 300 g hrubé mouky, 20 ml mléka, 2 vejce, špetka soli, švestky, máslo, strouhanka nebo mák, cukr.

Postup: Nastrouháme uvařené brambory, k tomu přidáme mouku, sůl, vejce a mléko. Vypracujeme tuhé těsto. Rozválíme těsto na silnější vrstvu a to pak rozdělíme na malé kousky, do kterých zabalíme vypeckovanou švestku. Knedlíky vhodíme do vroucí vody, kde je vaříme asi 7 - 8 minut. Hotové bramborové knedlíky se švestkami polijeme rozpuštěným máslem a posypeme mletým mákem s cukrem nebo opraženou strouhankou.

Kamila Mahelová

Inzerce

Prodám zařízený 3+1 v Hanušovicích, 72 m, velmi pěkný, slunný, zateplený, nová okna, velmi nízké náklady na vytápění, nová nepoužitá kuchyně v pořizovací ceně 55 tis., sklep, výtah. Prodejní cena včetně vybavení 520 000 Kč. Tel. č. 605 738 579.

VOZ VELKOOBJEMOVÝCH ODPADŮ Z DOMÁCNOSTÍ

K jejich odložení využijte přistavených velkoobjemových kontejnerů.

Tyto kontejnery budou přistaveny následovně :

- 29.9. Malá Morava, u pomníku od 10:00 do 19:00 nebo do naplnění.
- 30.9. Sklené, autobusová zastávka od 10:00 do 19:00 nebo do naplnění
- 1.10. Vysoký Potok, u obecního úřadu od 10:00 do 15:00 nebo do naplnění
- 2.10. Vysoký Potok, u bytovek od 10:00 do 15:00 nebo do naplnění
- 3.10. Podlesí, u radnice od 10:00 do 19:00 nebo do naplnění
- 4.10. Křivá Voda, u č.p.2 paní Fousková od 10:00 do 19:00 nebo do naplnění
- 5.10. Vojtíškov, u bytovek od 10:00 do 19:00 nebo do naplnění
- 6.10. Vojtíškov, horní parkoviště od 10:00 do 19:00 nebo do naplnění
- 7.10. Vlaské, u dílen od 10:00 do 19:00 nebo do naplnění
- 8.10. Vysoká, parkoviště od 10:00 do 15:00 nebo do naplnění
- 9.10. Zlatý Potok, autobusová zastávka od 10:00 do 15:00 nebo do naplnění

Do těchto kontejnerů patří:

- **starý nábytek** – např.: křesla, židle, skříně, váleudy
- **podlahové krytiny** – např.: koberce, linolea
- **sanitární keramika** – např.: umyvadla, toalety
- **nekompletní elektrozařízení** – rozebrané lednice, televize a zbytky elektrozařízení

Do velkoobjemových kontejnerů nelze ukládat zeminy a sutě.

Upozorňujeme občany, aby odpad odkládali pouze v uvedených termínech do přistavených kontejnerů a nevytvářeli skládky na stanovištích. V opačném případě bude toto považováno za černou skládku. Fyzické osobě, která bude při vytváření černé skládky přistižena nebo jí bude vytvoření skládky prokázáno, hrozí pokuta ve správním řízení až 10 000 korun.

NEBEZPEČNÉ ODPADY Z DOMÁCNOSTÍ

K jejich odložení využijte mobilního sběru nebezpečných odpadů.

Sběr nebezpečných odpadů se uskuteční dne 24.9.2011. Svozový vůz bude zastavovat na těchto místech : **Sklené** (komunikace kolem kapličky, parkoviště, točna autobusu), **Malá Morava** (kanceláře Farmy Morava, u bytovek, u pohostinství) **Zlatý Potok** (zastávka autobusu, bývalá škola), **Vysoký Potok** (obecní úřad, bytovky), **Podlesí** (u hřiště, u radnice), **Křivá Voda** (č.p. 2 paní Fousková), **Vojtíškov** (u okálů, u bytovek, horní parkoviště), **Vysoká** (parkoviště), **Vlaské** (u p. Unzeitigové, u dílen, č.p. 4 paní Wojeschová). Odpady umístěte na okraji vozovky nejpozději do 7:00 hodin. **Odvoz z ostatních míst je možný pouze po předchozí dohodě s Obecním úřadem Malá Morava.**

V rámci mobilního sběru nebezpečných odpadů můžete odevzdat tyto druhy odpadů:

Znečištěné obaly od barev, ředidel, olejů, čistících prostředků atd.

Sorbenty, hadry od oleje, olejové filtry atd.

Upotřebené oleje: motorové, převodové a hydraulické oleje, brzdové kapaliny

Pesticidy, herbicidy: nespotřebované prostředky k hubení hmyzu a ochraně rostlin

Spotřební chemikálie: nespotřebované kyseliny, louhy, fotochemikálie, čistící prostředky

Kovový odpad a pneumatiky bez disků

Použitá (nerozmontovaná) elektrozařízení: ledničky, mrazničky, pračky, televize, rádia, počítače, mikrovlnky, videa apod.

Baterie a monočlánky,

Akumulátory z osobních aut a motocyklů

Zářivky a výbojky

Léky – léky nevyužívané nebo s prošlou zárukou

Informace, dotazy, připomínky:

- **Obecní úřad Malá Morava**, tel: 583 240161, www.obecmalamorava.cz
- **www.jaktridit.cz** – informace o třídění a recyklaci odpadů.
- **Sběr odpadu je určen pouze pro občany, není určen pro podnikající fyzické a právnické osoby.**

Žádáme občany, aby zde neodkládali jiný než uvedený odpad. V opačném případě bude toto považováno za vytváření černé skládky. Fyzické osobě, která bude při vytváření černé skládky přistižena nebo jí bude vytvoření skládky prokázáno, hrozí pokuta ve správním řízení až 10 000 korun.

V minulých letech se nám rozmnožily nájezdy tzv. „sběračů kovů“, kteří kovové materiály připravené k odvozu ještě před příjezdem svozového vozidla přetřídí a odvezou ke zpeněžení a osobnímu obohacení. V letošním roce jejich jména určitě rádi zveřejníme.

Zápis z 5. zasedání**Zastupitelstva obce Malá Morava,
konaného dne 8.9.2011 v sále Kulturního domu Malá Morava od 16.00 hod.**

Přítomní členové zastupitelstva obce: Hulín Josef (1), Kouřil Jan (4), Marinov Antonín (5), Morong Pavel (6), Morong Štěpán (7), Svoboda Karel (8), Temňák Josef (9).

Nepřítomní členové zastupitelstva obce: Ing. Janda Marek (2) – omluven, Köhler Walter (3) - omluven.

Přítomní občané: Milan Sedlačík, Eva Borková, Gustav Ebster, Marie Šikulová, Anna Kubaníková, Milan Kubaník, Irena Kouřilová, Dagmar Štogrynová, Helma Köhlerová, Jana Mikuličová, Josef Čermák, Vlasta Mlčúchová, Zdeňka Kutnarová, Eliška Adámková, Anna Horáčková, Marie Čermáková

Hlasování zastupitelů: (+) pro, (-) proti, (o) zdržel se hlasování, (x) nepřítomen

Program jednání:

1. Schválení programu jednání.
2. Volba zapisovatele z jednání.
3. Volba ověřovatelů z jednání.
4. Kontrola plnění usnesení z minulého zasedání.
5. Rozpočtové změny č. 2/2011.
6. Výsledek hospodaření obce za leden až srpen 2011.
7. Informace o stavbě multifunkční plochy ve Vojtiškově.
8. Žádosti o příspěvek:
 - Farnost Malá Morava,
 - Jan Zajaroš.
9. Pronájem bytu.
10. Smlouva o věcném břemenu.
11. Dodatek smlouvy s ORP Šumperk
12. Souhlas se stavbou RD - Jan Šik.
13. Souhlas se stavbou seníku - Marwin.
14. Souhlas se stavbou - Alienteam.
15. Souhlas se stavbou přístřešku - Krobot.
16. Souhlas se stavbou ČOV - Višnický.
17. Souhlas se stavbou ČOV - Mlýnářová.
18. Souhlas se stavbou el. přípojky – Sadilová.
19. Souhlas se změnou užívání - Zbořil.
20. Změna územního rozhodnutí MVE Vlaské.
21. Změna strany oprávněné ze smlouvy.
22. Oprava střechy radnice v Podlesí.
23. Hospodaření v nájemních bytech.
24. Úprava plateb za služby v nájemních bytech.
25. Příspěvek na narozené dítě.
26. Rámcová smlouva o partnerství –Kralka, o. s.
27. Prodej pozemku Vysoká.
28. Žádost o prodej pozemků Podlesí.
29. Žádost Alienteam.
30. Záměry obce.
31. Diskuse.
32. Závěr jednání.

Jednání zastupitelstva zahájil starosta obce Antonín Marinov v 16.00 hodin. Konstatoval, že je přítomno sedm zastupitelů, a tudíž je zastupitelstvo usnášení schopné.

1. Schválení programu

2011/05/01: ZO schvaluje program jednání.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

2. Jmenování zapisovatele z jednání

Starosta jmenoval zapisovatelkou z jednání paní Simonu Pospíchalovou

3. Jmenování ověřovatelů zápisu

Starosta obce jmenoval ověřovateli zápisu pana Jana Kouřila a pana Pavla Moronga.

4. Kontrola plnění usnesení z minulého zasedání

Starosta seznámil přítomné s plněním usnesení z minulého zasedání a se zprávou o činnosti obecního úřadu.

ZO bere na vědomí zprávu o plnění usnesení.

6. Rozpočtové změny č. 2/2011

Zastupitelstvo obce projednalo rozpočtové změny č. 2/2011, včetně důvodové zprávy. Rozpočet byl navýšen v příjmech i výdajích o 596 501 Kč podle jednotlivých kapitol. Kompletní znění rozpočtových změn je v příloze č. 1 tohoto zápisu. (*k nahlédnutí obecním úřadu nebo webových stránkách obce*)

2011/05/02: ZO schvaluje rozpočtové změny č. 2/2011.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

6. Výsledek hospodaření obce za období leden až srpen 2011

Starosta Antonín Marinov seznámil přítomné s výsledkem hospodaření obce v uvedeném období.

ZO bere na vědomí zprávu o výsledku hospodaření obce v období leden až srpen 2011.

7. Informace o stavbě multifunkční plochy ve Vojtiškově

Starosta seznámil přítomné s průběhem realizace projektu na vybudování multifunkční plochy pro hru dětí a odpočinek dospělých ve Vojtiškově. Je vystaveno stavební povolení a v současné době obec připravuje žádost o dotaci na výstavbu. Stavba by mohla být započata na začátku příštího roku.

ZO bere na vědomí zprávu o průběhu realizace projektu na vybudování multifunkční plochy pro hru dětí a odpočinek dospělých ve Vojtiškově.

8. Žádosti o příspěvek**8.1. Farnost Malá Morava**

O finanční podporu za Farnost Malá Morava požádal páter Petr Dolák. V žádosti požaduje finanční příspěvek na nátěr věže a plechů na kostele v Podlesí.

2011/05/03: ZO schvaluje poskytnutí finančního příspěvku Farnosti Malá Morava ve výši 10.000 Kč na nátěr věže a plechů na kostele v Podlesí.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

8.2. Jan Zajaroš

O finanční příspěvek na propagaci a zakoupení upomínkových předmětů pro účastníky sportovních a kulturně společenských pořádaných Pensionem Sport ve Vojtiškově v termínu září až prosinec 2011 požádal Jan Zajaroš.

2011/05/04: ZO schvaluje poskytnutí finančního příspěvku Pensionu Sport- Jan Zajaroš, ve výši 6 000 Kč na propagaci a zakoupení upomínkových předmětů pro účastníky sportovních a kulturně společenských pořádaných Pensionem Sport ve Vojtiškově v termínu září až prosinec 2011.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

9. Pronájem bytu

K dnešnímu dni obec Malá Morava disponuje volným bytem ve Vojtiškově. Byt je možno pronajmout ihned. Obec eviduje pouze žádost manželů Klímkových. Starosta navrhl uzavřít smlouvu na dobu určitou, v délce 3 měsíce, která bude v případě včasných plateb za nájem prodloužena.

2011/05/05: ZO schvaluje uzavření nájemní smlouvy s manželi Klímkovými, nyní bytem Malá Morava 7.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

10. Smlouva o věcném břemenu

Obci byl doručen návrh smlouvy o úplatném zřízení věcného břemene na provedenou stavbu „Vysoká – Šefl, parc. č. 82/2, NNv“. Jedná se o zemní kabelové vedení na pozemcích p. č. 645 a 648 v k. ú. Vysoká u Malé Moravy, které jsou v majetku obce.

2011/05/06: ZO schvaluje uzavření smlouvy o věcném břemenu na stavbu „Vysoká – Šefl, parc. č. 82/2, NNv“.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

11. Dodatek smlouvy s Městem Šumperk

Obci byl doručen návrh dodatku k partnerské smlouvě s Městem Šumperk pro projekt „Technologické centrum ORP a elektronická spisová služba“. Předmětem tohoto dodatku je aktualizace termínů z důvodu pozdě schválené žádosti o dotaci a dalších.

2011/05/07: ZO schvaluje uzavření dodatku ke smlouvě pro

projekt „Technologické centrum ORP a elektronická spisová služba“.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

12. Souhlas se stavbou rodinného domu – p. Šiko

2011/05/08: ZO souhlasí se stavbou rodinného domu na pozemku p. č. 1365/2 v k. ú. Malá Morava, včetně příjezdové komunikace, elektro a vodovodní přípojky a studny.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

13. Souhlas se stavbou seníku – Marwin, v. o. s.

2011/05/09: ZO souhlasí s dodatečným povolením stavby seníku na části pozemku p. č. 527/2 – lesní pozemek v k. ú. Vlaské.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

2011/05/10: ZO souhlasí s umístěním stavby seníku mimo současně zastavitelné území.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

2011/05/11: ZO souhlasí s odnětím pozemku dotčeného stavbou – částí 527/2 lesní pozemek v k. ú. Vlaské z pozemků určených k plnění funkce lesa.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

14. Zahradní domek Malá Morava

2011/05/12: ZO nemá připomínky k záměru o. s. Alienteam nahradit dřevěnou kůlnu na pozemku p. č. 217/6 v k. ú. Malá Morava novým zahradním domkem.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

15. Přístřešek rekreačního objektu – p. Krobot

2011/05/13: ZO souhlasí se stavbou přístřešku ke stávajícímu rekreačnímu objektu na p. č. 1382/2 v k. ú. Malá Morava, který je ve vlastnictví manželů Krobotových, bytem Šumperk.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

16. Souhlas se stavbou ČOV – p. Višnický

2011/05/14: ZO souhlasí se stavbou ČOV na pozemcích p. č. 68/1, 1869/2 a 340 v k. ú. Vojtíškov.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

2011/05/15: ZO schvaluje uzavření smlouvy o smlouvě budoucí s manželi Višnickými na zřízení věcného břemene a právu provést stavbu kanalizační přípojky na pozemku p. č. 1869/2 v k. ú. Vojtíškov.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

17. Souhlas se stavbou ČOV –p. Mlynářová

V zastoupení stavebníka paní Marie Mlynářové ze Skleného požádal na základě plné moci pan Miroslav Bureš o souhlas s umístěním stavby ČOV k rodinnému domu na parcele p. č. 305/1 v k. ú. Sklené u Malé Moravy.

2011/05/16: ZO souhlasí se stavbou ČOV na parcele p. č. 305/1 v k. ú. Sklené u Malé Moravy.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

18. Souhlas se stavbou elektrické přípojky – p. Sadilová

Jedná se o stavbu nové elektrické přípojky k domu.

2011/05/17: ZO souhlasí se stavbou elektrické přípojky „Vysoký Potok – Sadilová, d.č. NNv“.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

19. Souhlas se změnou užívání stavby –p. Zbořil

V zastoupení stavebníka – pana Pravoslava Zbořila požádala paní Jarmila Václavková o souhlas se změnou využití rekreačního objektu pro účel trvalého bydlení – rodinný dům.

2011/05/18: ZO souhlasí se změnou využití rekreačního objektu na trvalé bydlení – rodinný dům

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

20. Změna územního rozhodnutí

Změna se týká stavby „Malá vodní elektrárna na vodním toku Morava, ř. km 331,078“ ve Vlaském.

2011/05/19: ZO souhlasí se změnou územního rozhodnutí a se změnou stavby „Malá vodní elektrárna na vodním toku Morava, ř. km. 331,078“ před jejím dokončením.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

21. Změna strany oprávněné ze smlouvy

Na základě dohody o převodu práv a povinností, žádá Zdeněk Nováček o změnu strany oprávněné z veřejného břemene, kterou s Obcí Malá Morava uzavřel dne 30. 11. 2009. Novou smluvní stranou bude Building-Power Engineering, s. r. o, se sídlem Tovární 41A, 772 00 Olomouc, zastoupená jednatelem Ing. Michalem Horákem.

2011/05/20: ZO schvaluje uzavření smlouvy o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene pro stavbu „Malá vodní elektrárna na vodním toku Morava, ř. km. 331,078“

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

22. Oprava střechy radnice v Podlesí

Na základě zjištěného špatného stavu střechy na domě čp. 135 v Podlesí a projednání na minulém zasedání zastupitelstva byla oslovena stavební firma Stavrel, s. r. o., se žádostí o vypracování návrhu opravy a cenové nabídky na tuto akci.

Byly předloženy dvě nabídky s rozdílnými střešními krytinami a to Raniolu a krytinou Naturaflex imitující břidlici. Oprava musí být provedena ještě do konce roku 2011. Jelikož se jedná o historickou budovu starosta navrhl použít krytinu Naturaflex.

2011/05/21: ZO schvaluje provedení opravy střechy radnice v Podlesí společností Stavrel, s. r. o., Hanušovice v provedení s krytinou Naturaflex.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

23. Hospodaření v nájemních bytech

Zastupitelům byl předložen návrh „Směrnice pro hospodaření v nájemních bytech“. Upravuje důležité skutečnosti ve správě bytů. Jedná se zejména o:

1. Drobné opravy bytu spojené s hrazením nákladů nájemníkem.
2. Náklady spojené s běžnou údržbou bytu hrazené nájemníkem.
3. Limity pro nákup spotřebičů.
4. Dobu opotřebení spotřebičů.
5. Příplatky k nájmu po uplynutí doby životnosti.
6. Způsob a výměna spotřebičů.
7. Limit součtu nákladů za drobné opravy hrazené nájemníkem.

2011/05/22: ZO schvaluje Směrnici pro hospodaření v nájemních bytech s účinností od 1. 1. 2012.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

24. Úprava plateb za služby v nájemních bytech

Z důvodu lepší vymahatelnosti plateb za služby spojené s nájmem obecních bytů je tyto nutno upravit usnesením.

2011/05/23: ZO schvaluje paušální platbu za osvětlení společných prostor v nájemních bytech ve výši skutečnosti předcházejícího roku.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

2011/05/24: ZO schvaluje paušální platbu za náklady na provoz ČOV (elektřina v čp. 21 a 22 v Podlesí) v nájemních bytech ve výši skutečnosti předcházejícího roku.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

25. Příspěvek na narozené dítě

Snahou obce je přilepšit mladým rodinám s dětmi a jakýmsi způsobem je motivovat aby žili v obci. Návrhem je zavést nenávratný finanční příspěvek na narozené dítě (podobně jako porodné) ve výši 12 000 Kč. Tento příspěvek bude vyplacen ve dvou fázích:

1. Při narození dítěte 6 000 Kč.
2. Při prvním nástupu dítěte do MŠ Malá Morava 6 000 Kč.

Příspěvek bude vyplácet obecní úřad na základě schválené směrnice. Podmínky pro vyplacení příspěvku:

1. Alespoň jeden ze zákonných zástupců má trvalý pobyt v obci Malá Morava minimálně jeden rok před narozením dítěte a v obci se také prokazatelně trvale zdržuje.
2. Dítě je po narození přihlášeno k trvalému pobytu v obci Malá Morava a v obci se také prokazatelně zdržuje.
3. Při nástupu do MŠ Malá Morava má alespoň jeden ze zákonných zástupců a dítě trvalý pobyt v obci od narození dítěte a v obci se prokazatelně trvale zdržuje.
4. Zákonný zástupce a dítě jsou občany ČR.
5. Zákonní zástupci dítěte nesmí mít vůči obci a jí zřízeným nebo založeným organizacím žádné splatné závazky.

2011/05/25: ZO schvaluje nenávratný příspěvek na narozené dítě a vnitřní směrnici, která stanovuje pravidla pro poskytnutí příspěvku na narozené dítě.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

26. Rámcová smlouva o partnerství

Zastupitelům byla předložena smlouva, která upravuje spolupráci obce s klubem vojenské historie Kralka, který provozuje muzeum opevnění v objektu K S-5 U Potoka, při přípravě žádosti o dotaci z „Programu rozvoje venkova- zachování kulturního dědictví regionu“.

2011/05/26: ZO schvaluje uzavření smlouvy o partnerství s Klubem vojenské historie Kralka, o. s., se sídlem Dlouhá 1635, Kuřim.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

27. Informace o záměru prodeje pozemků v k. ú. Vysoká u Malé Moravy

Na základě usnesení o záměru prodeje pozemků pro rekreační výstavbu ve Vysoké bylo provedeno geometrický rozdělení pozemků. Po provedené právní analýze bylo doporučeno pozemky prodávat až po schválení územního plánu, a to formou výběrového řízení s předem stanovenými podmínkami, např. minimální cena, případné předkupní právo obce, povinnost kupujícího zde do určité doby postavit rekreační objekt atd.

ZO bere na vědomí informaci o prodeji pozemků ve Vysoké.

28. Záměr prodeje pozemků v Podlesí

Paní Dita Benešová požádala o prodej pozemku p. č. 2205 o výměře 58 m². Dále požaduje pozemky p. č. ZE 34 o výměře 206 m² a p. č. ZE 39 o výměře 213 m² a p. č. 2218 o výměře 1 217 m².

Tyto pozemky tvoří žádný funkční celek s pozemky paní Benešové ani stavební parcelou, kde má vybudovaný objekt k bydlení a tudíž byl po diskusi navržen pouze pronájem pozemku.

Starosta nechal hlasovat o návrhu neschválit záměr prodeje.

2011/05/27: ZO neschvaluje záměr prodeje pozemků p. č. 2205 o výměře 58 m², p. č. ZE 34 o výměře 206 m², p.č. ZE 39 o výměře 213 m² a p. č. 2218 o výměře 1 217 m² v k. ú. Podlesí-město.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

2011/04/28: ZO schvaluje záměr pronájmu pozemků p. č. 2205 o výměře 58 m², p. č. ZE 34 o výměře 206 m², p. č. ZE 39 o výměře 213 m² a p.č. 2218 o výměře 1 217 m² v k. ú. Podlesí-město.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

29. Žádost Alienteam

Zastupitelům byla předložena žádost o. s. Alienteam, kde pro žádost o dotaci z programu obnovy veřejných prostranství pod názvem „Místo, kde žijeme“ po obci požaduje:

1. Souhlas majitele pronajatých pozemků s realizací projektu.
2. Prohlášení vlastníka pozemků, že se deset let zdrží činnosti, která by znehodnotila výsledky projektu.
3. Souhlas vlastníka pronajatých pozemků s využitím veřejného prostranství především mládeží.

Projekt předběžně počítá s těmito pracemi: zarovnaní plochy pro lepší údržbu nebo např. led v zimě, oplocení, výsadba stromů, dřevodomek - klubovna, herní prvky pro děti a další prvky pro klubové aktivity.

Dále požaduje změnu nájemní smlouvy na pronájem pozemků (část st. 227, část 209/1 a část 291), spočívající ve změně výpovědní lhůty z dosavadních 5 let na 10. V další žádosti žádá o odprodej těchto pozemků do vlastnictví o. s. Alienteam.

2011/05/29: Obec Malá Morava jako vlastník pozemků p. č. 290/1, 291 a st. 227, pronajatých nájemní smlouvou ze dne 10. 9. 2007 a následnými dodatky, souhlasí s realizací projektu v programu „Místo, kde žijeme“.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

2011/05/30: Obec Malá Morava jako vlastník pozemků p. č. 290/1, 291 a st. 227, pronajatých nájemní smlouvou ze dne 10. 9. 2007 a následnými dodatky, prohlašuje, že se na 10 let zdrží činnosti, která by znehodnotila výsledky projektu v programu „Místo, kde žijeme“.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

2011/05/31: Obec Malá Morava jako vlastník pozemků p. č. 290/1, 291 a st. 227, pronajatých nájemní smlouvou ze dne 10. 9. 2007 a následnými dodatky, souhlasí s využitím prostranství především mládeží.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

Po diskusi bylo navrženo uvedené pozemky neprodávat ani neměnit výpovědní dobu. Žádosti o prodej se projednávaly již na mnoha minulých jednáních zastupitelstva. Prostranství tvoří centrum obce a mělo by zůstat veřejné i v budoucnu.

Starosta nechal hlasovat o návrhu neměnit podmínky dosavadní nájemní smlouvy.

2011/05/32: ZO neschvaluje změnu nájemní smlouvy ze dne 10. 9. 2007, ve znění následných dodatků, o pronájmu pozemků p. č. 290/1, 291 a st. 227, v k. ú. Malá Morava.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

Starosta nechal hlasovat o návrhu neprodávat pronajaté pozemky.

2011/05/33: ZO neschvaluje záměr prodeje pozemků p. č. 290/1, 291 a st. 227, v k. ú. Malá Morava uvedené v nájemní smlouvě s o. s. Alienteam, ze dne 10. 9. 2007, ve znění následných dodatků.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

30. Záměry obce

Přítomní byli seznámeni se záměry obce do konce roku 2011. Jedná se zejména o:

1. Žehnání kaple ve Vysokém Potoku asi 8. 10. 2011.
2. Vypracování projektu a příprava stavebního řízení na výstavbu parkoviště na Malé Moravě.
3. Vypracování projektu na úpravu veřejného prostranství ve Skleném u autobusové zastávky.
4. Výroba mobilního hrazení pro stavbu kluziště na Vysokém Potoku.
5. Pořádání kulturní akce na způsob domácí zabíjačky a slavnostní rozsvícení vánočního stromu u obecního úřadu.
6. Posezení se starší generací u lidových písniček v KD Malá Morava.

ZO bere na vědomí záměry obce.

31. Diskuse

Paní Šikulová informuje o činnosti občanského sdružení Alienteam a snaze jeho předsedy získat finance na různé projekty. Dotazuje se, komu chce obec uvedené pozemky prodat, když ne Alienteamu.

Starosta odpověděl, že tyto pozemky jsou veřejným prostranstvím v centru obce a měly by i do budoucna zůstat obecním majetkem aby byl zachován jejich veřejný charakter.

Pan Pavel Morong vítá, že se v obci buduje a říká, že obec je připravena také pomoci při vytváření veřejného prostranství jak materiálně tak i finančně i ve spolupráci s občanským sdružením.

Pan Josef Temňák rovněž odmítá prodej a požaduje aby pozemky zůstaly obecní.

Paní Kutnarová se dotazuje na plány se školou a s nepotřebnými věcmi uvnitř. Starosta odpovídá, že se dosud nepodařilo najít vhodného investora. Obec na tak nákladnou přestavbu nemá finance, předběžné náklady jsou ve výši 16 000 000 Kč.

32. Závěr jednání

Starosta obce Antonín Marinov poděkoval všem přítomným zastupitelům a občanům za účast a v 17.00 hodin jednání ukončil.

Ověřovatelé zápisu: Jan Kouřil, Pavel Morong.

Zapsala: Simona Pospíchalová

Starosta obce: Antonín Marinov

Socha Panny Marie kulturní památkou

VLASKÉ - Pískovcová socha Panny Marie Immaculaty v obci Malá Morava se dočkala památkové ochrany. Ministerstvo kultury dílo pocházející ze 70. let 18. století prohlásilo nemovitou kulturní památkou. Barokní sochu Panny Marie Immaculaty zájemci naleznou ve Vlaském, které je místní částí Malé Moravy. Dílo stojí u silnice na Hanušovice. Ministerstvo zařadilo sochu na seznam kulturních památek na návrh olomouckých památkářů.

„Podle zdůvodnění pracovníků ministerstva kultury se jedná o kvalitní datovanou sochařskou práci s bohatou výzdobou,“ uvedla Lucie Drábková z olomouckého pracoviště Národního památkového ústavu. Socha Panny Marie Immaculaty není jediným dílem stojícím ve Vlaském, které ministerstvo kultury prohlásilo za nemovitou kulturní památku.

Před časem se dočkala ochrany socha svatého Jana Nepomuckého. Dílo z roku 1826 stojí u místního lesa.

Šumpeřský deník

Z Malomoravských slavností 13. srpna 2011

Po úspěchu loňského srazu rodáků se rozhodla radnice na Malé Moravě uspořádat obdobnou akci také letos, tentokrát pod názvem „Malomoravské slavnosti“. Setkání se těšilo velkému zájmu veřejnosti a my si ji alespoň připomeneme několika snímky. Více fotografií naleznete na webových stránkách obce www.obecmalamorava.cz

Jak kovář Jakl přikoval čerta

Bylo to dávno, co bydlil na Dolní Moravě kovář Jakl. Svoje řemeslo se naučil od svého tatika a ten zase od svého. Kovárně se říkalo „U Jaklů“ a každý vozka věděl, že se jeho koníkovi bude dobře chodit s podkovami od mladého Jakla.

Kovárně měl pěknou, dobře stavěnou z žulového kamení, u zadní stěny stála výheň a uprostřed kovadlina. Kovářská kladiva, ohýbáky a držáky měl uloženy na svém místě. V kovárně bylo teplo a když kovář ve své výhni rozpálil železo do oranžova a koval

jej na své kovadlině, odletovaly jiskry a tvořily ohnivé závoje.

Jednou se stalo, že Jakl potřeboval pomocníka. To se zalíbilo čertovi, který právě hledal místo ke strašení. Plívl ohnivou slinu na zem, roztočil se jako káča a přeměnil se na potulného tovaryše, který právě hledá kovářskou práci. Jakl si čerta prohlédl. Viděl zdatného chlapíka, pěkně urostlého a v očích mu svítily ohnivé plamínky. Pomyslel si, že to s novým tovaryšem zkusí.

Práce jim šla od ruky, výheň hořela dnem

i noci ani dmýchadlo nepotřebovali. Rozžhavené železo se samo ohýbalo a vykované podkovy vesele cinkaly koníkům na kopytech. Jakl rád vyprávěl kovářské Adélce, jak se v kovárně dilo daří. Zprvu se zdálo být všechno v pořádku. Do kovárně chodilo stále více lidí a nechali si vykovat zámky, závoje, různé petlice, kosy, srpy, pluhy, mříže a spoustu jiných věcí z železa. Práce se dařila, jen tovaryš byl stále divnější. Adélka říkala kováři: „Dej si pozor na tovaryše, má čertovské plamínky v očích!“

Po čase se stalo, že tovaryš vykoval malou podkovu. Kovář se divil, k čemu by mohla být dobrá tak malá podkova. No jistě, čert ji potřeboval na svoje malé kopyto. Vymlouval se, že je to podkova pro štěstí a pro blahobyt a lhal, až se mu od pusy prášilo. Nakonec kovář čertovi uvěřil. Kovářka však čerta stále sledovala. Všimla si, že čert nikdy nespál. Výheň v noci hořela jasným plamenem a čert se proměňoval do své pravé podoby.

Ted už sly všechny žerty stranou. Bylo třeba vymyslet, jak se čertovského panáčka zbavit. Když se příští noc čert zase proměnil a začal tancovat kolem kovadliny a plívat kolem sebe ohnivou slinu, chytil ho kovář za ocas. Nyní ztratil čert svoji kouzelnou moc. Začal prosit a žadonit, slibovat hory a doly, jen aby ho pustil. Na nářky kovář nedbal a přikoval jej za ocas ke kovadlině. Čertovský chlapík se kroutil a svíjet, ale nic mu to nepomohlo. S přikovaným ocasem ztrácel stále více svoji sílu, až mu jí zbylo jen tolik, co obyčejnému člověku. Rohy mu odpadly, ocas se ukroutil a kopyto se samo ztratilo. Jen plamínky mu v očích zůstaly.

V kovárně se už v noci nekovalo. Všichni tou dobou odpočívali po namáhavé práci. Kovářka Adélka začala říkat čertovi Karle a kovář byl s jeho prací i nyní spokojen. Nakonec všechno dobře dopadlo a žádný čert se už v kovárně nikdy neukázal.

Milena Brňáková

V našem kraji nemáme mnoho kulturních památek, alespoň ne těch státem chráněných. O to více si naše poděkování zaslouží lidé, kteří si najdou čas na renovaci lidových pamětihodností, tak jako pan Oldřich Andřýšek za opravený křížek ve Vojtiškově.

Foto Kamila Tóthová.

Jak žil na Vojtiškově poustevník

Bylo to dávno, když na Vojtiškově žil poustevník. Dnes již nikdo neví, jak se jmenoval, a tak mu říkáme třeba Klaus. Bydlel na kraji vesnice a velmi miloval les. Každý den chodil po chodnících vyšlapaných lesní zvěří, znal každé doupě, které si vyhrabaly lišky, dával pozor na hnízda ptáků. A lesní zvířata si na něj tak zvykla, že jej považovala také za lesního obyvatele a neschovávala se před ním do svých úkrytů.

Klausovi se v lese tak líbilo, že i on si postavil v lese pod skalním převisem úkryt. Všechno, co potřeboval mu dával les, do vesnice chodil stále méně a méně, stranil se lidí a žil v lese úplně sám. Miloval zvířata, sedával pod habry, borovicemi i jedlemi, buky i smrky, obdivoval se javorům klenům i babykám. Znal všechny byliny, poznával jak působí jejich účinky.

Věděl, které jsou léčivé a které naopak člověku škodí. Některé hojily rány, jiné léčily bolesti hlavy a kloubů, další uzdravovaly vnitřní orgány. Živil se lesními plody a hou-

bami a pil vodu z lesních studánek.

Jednou se přihodilo, že když dřevaři káceli stromy, jeden z nich si poranil nohu sekerou. Poustevník mu na ránu přikládal léčivé bylinky a nohu mu úplně vyléčil. Od té doby chodil za Klausem lidé z Vojtiškova i z okolí a on jim pomáhal léčit jejich neduhy.

Čas běžel rok se střídal s rokem. Klaus byl stále zamlklejší a stále více se stranil lidí. Svoje lesní příbytky si stavěl hlouběji a hlouběji v lese a lidé ho zde hledali jen stěží, až ho nenašli vůbec. Asi ve svém úkrytu spí svůj věčný sen. Snad se jednou probudí a zase bude léčit lesními bylinkami.

Milena Brňáková

P.S.: Znalci místní historie i zdejší lidé vědí, že nad Vojtiškovem žil skutečný poustevník, na nějž donedávna upomínala kamenná mohyla v zatáčce pod bývalou Herrgottsboudou. Dodnes se tím místům říká „U Johane-sa“. Poznámka redakce

Jak Hilda s Otou schovali tvaroh

Bylo to dávno. Na Dolní Moravě bydleli bohatí sedláci Ota s Hildou. Dobře spolu hospodařili. Byli pilní a pracovití a dílo se jim dařilo. Ve chlévě spokojeně přežvykovaly kravky a ve stájích ržály koně. Pěstovali obilí len a brambory. V komorách a na sýpkách měli uloženy zásoby na celý rok pro sebe i pro dobytek, o který se starali. Svůj statek milovali a ten se jim štědrě odměňoval.

Jednou se objevili v lesích okolo Dolní Moravy zbojníci. Byli to chlapci, kteří utekli z vojny. Schovali se v lesích, živil se lesními plody a všim ostatním, co jim les dával. Brzy však na ně přišel hlad. Chodili do vesnice a v chalupách si brali vše, co potřebovali. Přišli také do statku k Otovi a Hildě. Byli to chlapci zarostlí, vousatí a jejich oblečení bylo rozedrané a špinavé. Na nohách měli rozedrané škrpály a v rukách palice a sekery. Hilda s Otou se báli. Zbojníci křičeli, dupali, třískali dveřmi a vyhrabovali jídlo z truhlic. Všechno jim bylo málo. Vzali si i slepice a ukradli králíky z králíkárně. Potom poručili Hildě, aby udělala z mléka tvaroh. Ze si za týden pro něj přijdou.

Co sedlákům zbývalo. Hilda připravila díže a vantroky a ze všeho mléka udělala tvaroh. Potom všechno naložili na vůz a odvezli do lesa. Hledali místo, kam by tvaroh ukryli. Našli jeskyni v lese a všechny tvaroh zde schovali. Potom se vrátili domů a čekali na zbojníky. Čekali den, čekali týden, čekali měsíc, ale zbojníci se neobjevili. Lidé si pomalu začali zvykat na klidný život bez zbojníků. Tihle chlapci jak se objevili, tak také zmizeli.

A tvaroh, ten zůstal v lese. Místo, kam Ota s Hildou schovali tvaroh před zbojníky, se jmenuje Tvarožné díry. Ještě dnes jej můžete vidět zkamenělý na stěnách jeskyně.

Milena Brňáková

Pohádky paní Brňákové vyjdou knižně

Pokud získá tento projekt finanční podporu obce Dolní Morava, měla by brzy spatřit světlo světa kniha „Pohádky od Králického Sněžníku“, které nejen pro nejmenší čtenáře napsala paní Mgr. Milena Brňáková. S jejími příběhy se pravidelně setkávají také čtenáři naší Devítky.

Kniha by měla být k dostání nejen u nás, ale i na Dolní Moravě, v Králickách, Šumperku, Brně a na jiných místech. Vzniknout by měla za finanční podpory společnosti Sněžník, s. r. o., Dolní Morava, obce Dolní Morava a politické strany Moravané.

Petr Mahel

Jak žili ve Skleném dva bratři a dvě sestry

Bylo to dávno, co ve Skleném žili dva bratři Janek a Jarek. Měli se rádi. Tatínek s maminkou je učili hospodařit, starat se o zvířata ve chlévě, pečovat o pole a opravovat chaloupku na kraji vesnice.

Páslí na pastvě husy, kozu i ovečky. Hráli si se sousedovic Haničkou. Rádi pro ni vymýšleli zábavu. Někdy ji učili chodit po kládě přes potok, jindy hledali kamínky v potoce nebo se houpali na větví rozložitého stromu. Hanička je odměňovala krásným úsměvem.

Čas běžel a děti dospívaly a z Haničky

se stala krásná dívka. Oba bratři Janek i Jarek Haničku milovali a nechtěli se o ni dělit. Oba jí nabídli svoji lásku a Hanička se musela rozhodnout pro jednoho z nich. Bylo to těžké. Oba dva velmi dobře znala, oba se jí líbili a ani jednomu nechtěla ublížit. Patřit však mohla jenom jednomu.

Aby si usnadnila rozhodnutí, uložila jim, aby každý z nich udělal krásnou a potřebnou věc. Ten, který bude šikovnější, toho si vybere za muže. Janek i Jarek přemýšleli, jak by úkol splnili. Rozhodli se, že půjdou

do světa, každý jinam a až budou mít práci hotovou, vrátí se. Hanička si pak jednoho z nich vybere. Tak se i stalo. Dívka s jejich řešením souhlasila, rozloučila se s oběma bratry a trpělivě čekala na jejich návrat.

Čas si krátila prací. Netušila, že má ještě jednoho nápadníka. Byl to větrný pán, který se proháněl po všech kopcích a vrších okolo. Proháněl se v korunách stromů, ohýbal malé stromky, traviny a obilí skláněl k zemi. Hanička bývala často na louce u lesa a není divu, že mu její krása učarovala. Zatočil se, prolétl kolem lesa, zdvihl prach na polní cestě, popadl Haničku a odnesl ji do Větrné země za Králickým Sněžníkem.

Teď byla Hanička smutná a litovala, že Janka a Jarka poslala do světa. Hanička se Větroňovi líbila, ale Větroň Haničce ne. Jeho obydlí bylo celé rozfoukané, okna byla dokořán a dveře nešly zavřít. V kamnech hučelo a v komíně houkala meluzína. Kolem dokola se honily potrhávané mraky.

Janek se stal ve světě hodinářem a přinesl Haničce hodiny. Jarek se stal ševcem a přinesl střevíčky z jemné kůže, zdobené kovovými přezkami. Jenže nikdo nemohl jejich dílo ohodnotit. Haničku nenašli. Věřili dříve, že by je sama neopustila a vydali se ji hledat. Sledovali, odkud vítr vane a šli proti větru. Ten byl stále silnější a silnější. Bral jim čepice z hlavy a strhával jim oblečení z těla. Chůze byla stále obtížnější a obtížnější. Nakonec přece jen Větroňovu zem našli i jeho hlavní obydlí se smutnou Haničkou.

Počkali, až Větroň odletí za kopec, uchopili dívku za ruce a rychle spěchali s ní domů, než se větrný pán vrátí. Doma si dívka prohlédla hodiny i střevíce. Když ještě bydlela u Větroně, poznala, že z obou bratří se jí Janek líbil přece jen víc a vybrala si krásné hodiny. Ale Jarek nedešel s prázdnou. Haniččina sestra Anička mezi tím také dospěla v krásnou dívku. Byla stejně pracovitá jako Hanička. Tak dlouho se na sebe dívali, až našli v sobě zalíbení. Když jí Jarek nabídl boty, padly jí jako ulité.

Tak se stalo, že ve Skleném v chaloupce u lesa žili a hospodařili dva bratři a dvě sestry. Měli se rádi a dobře se jim vedlo.

Jak Sukařky potrestaly Huberta

Bylo to dávno. Na Dolní Moravě bydlel chalupník Hubert. Byl velmi závistivý. Sledoval, jak se daří sousedům, pozoroval, co dělají a čím se zabývají. Zdálo se mu, že vše co mají ostatní, musí mít také. Nechtěl nikomu nic dát ani půjčit. „Vždyť já nic nemám, já jsem velký chudák, nemohu nikomu nic dát.“

Na horách byl život vždy velmi těžký. S velkou námahou si museli lidé získávat svoji obživu. V zimě pracovali v lese, tkali plátno a když sešel sníh z polí všichni se starali o pěstování obilí, lnu, brambor a řepy. Pečovali o dobytek. Co zbylo navíc, prodávali na trhu.

Také chalupník Hubert si musel těžkou prací zajistit obživu. I když se mu nedařilo špatně, byl závistí celý zelený. V jeho chaloupce si udělali hospodářství domácí víly Sukařky. Byly tři a dlouho Huberta pozorovaly. Když viděly jeho závist a sobectví, řekly si, že ho potrestají. Převlékly se za žebračky a šly zatukat na dveře chaloupky.

Byla právě zima a žebračky se třásly chladem, jejich chatrné oblečení profukoval studený vítr a mráz je štípal do hubených tváří a zalézal do děravých bot. Volaly prosebným hlasem: „Huberte, je nám zima, nemáme nic k snědku, prosíme o kousek chleba.“ Ten se však na ně rozkřikl a zahnal žebračky pryč. Sukařky se zase proměnily a řekly: „Zle jsi učinil Huberte, že jsi nedal hladovým najíst.“ Chalupník se ušklíbl a nedbal nic na jejich řeč.

Víly Sukařky jsou spravedlivé. Dobrým pomáhají, ale zlým dávají za vyučnou. Také Hubert poznal jejich spravedlivou odpla-

tu. Pociťoval, jak to je, když se práce nedaří a nikdo mu nepomůže. Ráno ještě za šera zasedl ke stavu a chtěl tkát plátno, ale člupek se mu zlomil, když ho spravil, sukovačky se mu nitě. To Sukařky dělaly na nitích uzlíky a ty musel Hubert rozplétat. Práce mu šla pomalu a plátno nebylo pěkné a když jej chtěl prodat na trhu, dostal za něj málo peněz. Každá jeho práce byla marná, a tak chalupník postupně přišel a chaloupku i o malé políčko.

Teď musel chodit od domu k domu sám a prosit o jídlo a nocleh. Často se mu stalo, že ho vyhnali. Nikdo nedbal o jeho hlad, nikdo mu nepomohl. Teprve nyní si chalupník vzpomněl na žebračky, které vyhnal od svých dveří, když ony prosily o jídlo. Začal litovat, že jim tenkrát nepomohl. Právě na tuto Hubertovu změnu Sukařky čekaly. Ukázaly se chalupníkovi a slíbily mu, že mu zase pomohou.

Po všech útrapách, které zažil už nevěřil, že se mu povede lépe. Tu potkal sedláka, který potřeboval chasníka ke koním. Dobře se o ně staral a tak mu sedlák pronajal chaloupku i s tkalcovským stavem. Každou noc tkaly Sukařky na stavu plátno, které chalupník prodával na trhu. Po nějakém čase si chaloupku mohl koupit a zase se mu dařilo dobře. Jen na svoji závist zapomněl a vždy pomáhal chudým a hladovým. A Sukařky, ty se usadily zase v jiné chaloupce, aby odměňovaly poctivě a trestaly zlé.

Milena Brňáková

Milena Brňáková

Konec dětství

R. Trávníčková

Můj starý ořešák
v našem starém vinohradě
už usychá.

Větve – rozpuštěné vlasy nevěsty
mě kdysi provázely na cesty
a čekaly na návrat.

A já se vrátila – už tolikrát
a teď není kam.

I ten vinohrad bude brzy vytrhán
a mé zelené útočiště
pokryje hlína.

Konec dětství a bezstarostných dnů
a zbude jen dospělosti vina.

Zahrada v naší mateřské školce má po prázdninách nový kabát. Zahradní nábytek dodala brněnská firma Flora servis. Foto Kamila Tóthová

Historie sladkého sněhu

Taky jste v teplých dnech neodolali a při návštěvě města si koupili kopeček či točenou zmrzlinu? Jistě nebude na škodu si na léto zavzpomínat a nahlédnout do minulosti tohoto „sladkého sněhu“.

Dříve to byla pochoutka císařů a králů, dnes je k dostání doslova na každém rohu. Pocit příjemného chladu na jazyku, ovocná příchut' zahlcující chuťové pohárky a dostavuje se pocit mírné blaženosti - to je zmrzlina.

Největší spotřebu mražených krémů má podle statistik obyvatelstvo Spojených států, Nového Zélandu a pak Dánska. O prvenství v její výrobě se dohadují mnozí - budete-li pátrat v amerických zdrojích informací, dozvíte se, že to byli právě Američané, kteří ji uvedli na trh, Italové si budou hájit své a mají zřejmě pravdu. S nároky na primát přispěchají i Angličané, Francouzi a Číňané.

V každém případě je jisté, že babylónští vládci si nechávali přivážet z hor sníh, který pojídali ochucený ovocnými šťávami. Stejně činili faraoni nebo římský císař Nero. Je ovšem otázkou, zda lze prastarou lahůdku považovat za zmrzlinu, nebo šerbet. To samé si prý dopřával čínský císař Tang z dynastie Šang v sedmém století našeho letopočtu. Jisté je, že všichni labužníci byli odkázáni na přírodní zdroje sněhu do doby, než v roce 1550 Ital Blasius Villafranca přišel v Římě na to, že cokoli ochladit pod bod mrazu lze pomocí ledu prospaného solí nebo ledkem. Na tomto principu pracují dodnes domácí zmrzlinové stroje. Stejně ale bylo potřeba nejdřív si opatřit led, což v teplých krajích bylo záležitostí nákladnou. Na zmrzlině si tedy mohli pochutnávat například francouzský Ludvík XIV. nebo jeho anglický kolega Karel II., mezi lid prostý se tato lahůdka dostala až mnohem později.

Pochoutka v ulicích

Američané - nutno přiznat - měli na tom svůj podíl. Ruční výrobce zmrzliny, schopný provozu v obyčejné rodině, zde byl patentován v roce 1846. O pár let později si obchodník s mlékem Jacob Fussel povšiml, že v létě odbyt jeho zboží, zvláště pak smetany, klesá a začal zní tedy vyrábět zmrzlinu. Na Světové výstavě v St. Louis v roce 1904 pak spatřil světlo světa oplátkový kornoutek (přišel sním ovšem italsky přistěhovalec Marcioni) a záhy se do ulic měst rozjeli muži v bílých zástěrách s vozíky, na nichž byly chromované poklice ukrývající mražený poklad, a se zvoněním lákali mlsné jazýčky. Mezi světovými válkami spatřil světlo světa i mražený krém „na klacku“ a mezi dvěma oplátkami. Zmrzlina se stala nezbytným sortimentem cukráren a v pohárech se šlehačkou, ovocem, čokoládou, oplátkami a třeba likérem, deštničky a lžičkami také pomíjivým výtvarným dílem.

Dieta neomezuje

Přese všechno je Itálie tím pravým domovem pro zmrzlinu. I u nás se prvním zmrzlinářům podle toho říkalo gelatiéři. Přestože se zmrzlina v zásadě dělí na dva druhy, kdy je základem buďto mléko, nebo voda a ovoce, jejich příchutí je nepočítané. Kdo zavítá do Říma a navštíví čtvrt u kostela San Giovanni in Laterano, nemůže vynechat obchůdek se zmrzlinou, který už od války provozuje rodina Petriniů. Jejich filozofie je jednoduchá - zmrzlina se skládá z několika procent mléka, cukru a vajec, všechno ostatní je fantazie a invence. Přestože zebříčku oblíbenosti kralují vanilková, čokoládová a jahodová, na výběr j sou zde přes čtyři desítky dalších druhů. Se skořicí, zázvorem, ale pouští se i do zeleninových, nesladkých, které se lépe hodí po masitých hlavních chodech. K dostání jsou zmrzliny pro lidi s dietami - diabetické.

Extravagantní Japonci

Japonci měli vždycky tu schopnost převzít vynález či ideu zvenčí a s vlastní pílí ji dál vylepšovat a přetvářet. Tak se stalo i se zmrzlinou. Po autech, motorkách, elektronice i módě se nyní snaží překonat západní kulturu v této výjimečné kulinární oblasti. Na výstavě v obchodní budově Sunshine komplexu Namko Nandža Town v Tokiu bylo možné zmrzle výrobky spatřit a podrážditi si své chuťové pohárky neobvyklými zmrzlinovými příchutěmi. Protože nezbytnou součástí japonské kuchyně jsou mořské produkty, odráží se to i v této nabídce. Je zde zmrzlina z ryb (sanma aisu), chobotnic (tako a isu), olihni (ika aisu), ústřic (kaki aisu), velryb (kujira aisu), ale i třeba z volského jazyka (gijutan aisu) či dokonce basaši aisu - zmrzlina ze syrového koňského masa. Příchutě zeleninové či zmrzlina z kaktusu snad už nikoho nepřekvapí. Podle odborníků má několik druhů šanci uspět i v Evropě.

Přísná pravidla výroby

Pokud se chystáte rozjet výrobu zmrzliny ve velkém, musíte se řídit určitými pravidly. Třeba tím, že se zmrzlina v obchodech musí skladovat do -18 stupňů a níž, jinak se vám zdeformuje či se na obale vytvoří námraza. Při výrobě se řídíte předpisy pro mražené krémy: krém musí být hladký, jemný, krémovitý, neměl by obsahovat hrudky, větší krystaly či velké vzduchové bubliny. Pokud chcete své výrobky ochucovat aromatizující látkou, musí být zmrzlina označena jako zmrzlina s příchutí. Takže například višňová zmrzlina musí mít chuť z višni, zmrzlina s višňovou příchutí má chuť z višňového aroma atd. Jediná výjimka je vanilková zmrzlina, která se tak může jmenovat, i když obsahuje jen aroma.

Rozdělení

Zmrzliny se dělí na:

1. Mléčné – obsah nejméně 2,5 % mléčného tuku, nesmí obsahovat rostlinný tuk.
2. Smetanové – obsahují alespoň 8 % mléčného tuku, nesmí obsahovat rostlinný tuk.
3. S rostlinným tukem – musí obsahovat alespoň 5 % rostlinného tuku.
4. Vodové – nesmí obsahovat tuk.
5. Ovocné – obsahují nejméně 15 % ovocné složky, nesmí se do nich přidávat tuk, vyrábí se z vody.

6. Sorbet – nejméně 25 % ovocné složky, nesmí se do nich přidávat tuk.

Točená versus kopečková?

Vždycky vzniknou spory o tom, která z nich je lepší. Kopečky mají víc příchutí, točená se můžou míchat. Už vidím, jak pěníte při představě, že označím jako horší vaši favoritku. Nebojte se, neudělám to. Mně totiž kopečky i točená chutnají úplně stejně. Povím vám tu něco o točené.

Točená zmrzlina – je zmrzlina, která se vyrábí z tekuté směsi přímo při odběru ze stroje na její výrobu. Kromě názvu „točená“ se používá ještě název „zmrzlina soft“, což znamená zmrzlina lehká, teplá, měkká. Tím, že se zmrzlina vyrábí vlastně až těsně před konzumací, zůstává na rozdíl od kopečkové vždy čerstvá a liší se od ní také hustotou, teplotou a tuhostí. A jak to, že nám točená připadá tak smetanová, hebká a lehká? Nové stroje na zmrzlinu jsou vybaveny následovými čerpadly směsí, které vstříkují směsí do výrobních válců stroje. Starší přístroje používaly k plnění válců pouze gravitace.

Nejproslulejší výrobci těchto strojů jsou samozřejmě Italové.

A co Češi a zmrzlina?

Zmrzlinu máme opravdu rádi. Ročně za ni utratíme cca 2,5 miliardy korun. Nejvíce nanuků u nás prodá Algida, Schöller a Prima. V Česku a na Slovensku je jedinečný nanukový dort, který v naší klasické podobě nikde jinde nenajdete. Když je špatné léto, můžete se zmrzlinářským stánkem i zkrachovat. Protože teplejší půlka roku tvoří 80-90 % roční spotřeby zmrzliny. Tady máte přehled příchutí, které u nás a ve světě vedou:

Svět: 1. vanilka, 2. dlouho nic, stříbro drží čokoláda, 3. bronz hájí jahoda (v tropických zemích tropické ovoce).

ČR: 1. jahoda, 2. Míša (jahoda s tvarohem), 3. vanilkový nanuk s mléčnou čokoládou (např. Pegas).

Ve srovnání s evropskými trhy však Češi ve spotřebě zmrzlin stále zaostávají. V Americe je nejvyšší spotřeba zmrzliny na osobu – přes 24 litrů za rok. Australané a Mexičané spotřebují přes 20 litrů na osobu za rok. V Evropě se nejvíce zmrzliny spřádá na severu (Finsko a Švédsko). V ČR je spotřeba přes 5 litrů na osobu za rok.

Připravila

Kamila Mahelová

Đeti z mateřské školy přivítaly naše nejmladší občánky recitací básní. Foto Kamila Tóthová

Črty z moravských dějin

Dějiny Moravy, resp. dějiny jejího území se počínají již v pravěku. Území Moravy bylo osídleno již od starších čtvrtohor. Počátkem 9. století území Moravy vstupuje do světla historických pramenů jako politicky i kulturně významná oblast Evropy.

V této době bylo na území Moravy a území dnešního západního Slovenska jádro

státu západních Slovanů, tzv. Velké Moravy. Po pádu tohoto státu na území Moravy žádný další stát ne vznikl, ale Morava zůstala politicky i kulturně významnou oblastí.

Po trvalém připojení ke středověkému státu Přemyslovců na počátku 11. století je Morava spojena s osudy Čech a dalších

českých zemí, její dějiny však zůstávají v některých ohledech specifické.

Keltské a germánské osídlení, příchod Slovanů

Na počátku 1. století po Kristu vystřídali Kelty na Moravě Germáni, kmenový svaz Svěbů, na Moravě sídlil především kmen Kvádů. Vlivem vpádu Hunů kolem r. 400 Svěbové Moravu opustili, po nich různě dlouhou dobu Moravu obývaly germánské kmeny Herulů, Gepidů, Rugiů a Langobardů. Langobardi jako poslední Germáni opustili střední Evropu a tím i Moravu roku 568.

První Slované se na Moravu dostali již v 5. století, jejich příliv však zesílil až po odchodu Langobardů. V přibližně stejné době do panonské nížiny přišli ze střední Asie kočovní Hunové. Moravští Slované se s nimi dostávali do kontaktu a mnohdy upadali do jejich područí.

Roku 623 se Franský kupec Sámó ujal vedení slovanského odboje proti Avarům. Pod jeho velením dosáhli Slované úspěchu, proto si ho zvolili za svého vůdce. Sámovo svrchovanost uznávali Slované Čech, Rakouska a Slovenska, centrum jeho moci bylo asi na jižní Moravě. Sámovo panství ještě nebylo státem, bylo to volné kmenové seskupení, které se po jeho smrti (asi 658) rozpadlo. Samo o sobě se nestalo základem nějakého slovanského státu, je však možné, že v jeho jádru, tedy na Moravě, přetrvaly politické tradice, které urychlily vývoj státu v následujících obdobích.

Dne 11. září 2011 se konala ve Vojtiškově slavnostní pout' ku příležitosti oslav narození Panny Marie. Mše se zúčastnilo bezmála sedmdesát věřících. Před kostelem pak bylo připraveno bohaté pohoštění, k poslechu pod krásně prosluněnou oblohou hrála dechovka.

Foto Kamila Tóthová

Krmná řepa a mrkev

Krmná řepa

Technologie pěstování krmné řepy vychází z obdobných zásad a pěstitelských opatření využívaných při pěstování cukrovky. Při výběru odrůd je opět v souvislosti se zaplevelením porostu kladen důraz zejména na rychlý počáteční růst a vývoj rostlin. **Optimální počet rostlin** na hektar je při technologii s využitím ruční práce 75–80 tis., bez „ruční práce“ 80–100 tis. rostlin na ha. Následná **pěstební opatření** jsou vesměs shodná s pěstováním cukrovky. Pro sklizeň lze po úpravě použít stroje určené pro sklizeň cukrovky (vyřazení ořezávače a omezení čistícího ústrojí).

Způsob **uskladnění** krmné řepy musí umožňovat krmování během celého zimního období a přitom nesmí dojít k namrzání bulev. Nejvhodnější jsou větrané krechtly (postavené na zpevněné ploše, přikryté PVC fólií a zateplené balíky slámy), zateplené kůlny či specializované sklady. Maximální doba skladovatelnosti při opt. teplotě skladování 1–3 °C je 8 měsíců (podle typu řepy).

Krmná mrkev

Svým příznivými dietetickými vlastnostmi je vhodným krmivem pro hospodářská zvířata, zejména mladé přežvýkavce a pro chovná zvířata. Na prostředí je méně náročná než krmná řepa, snáší sušší podmínky a vyhovují jí spíše písčité půdy. V **osevním postupu** je zařazována jako hlavní plodina se snášenlivostí po sobě min. 4 roky. Lze ji pěstovat i jako podsev v luskobilných směskách, kmínu, či luskovinách. **Zpracování** půdy je obdobné jako u cukrovky. Vzdálenost řádků při výsevu je 45 cm, hloubka setí 1–2,5 cm na

ha. Při tradičním pěstování je nutné porost ve fázi 3–4 pravých listů jednotit na vzdálenost 21–15 cm (170–220 tis. rostlin na ha) a následně 2–3× plečkovat. **Ochrana porostu** před chorobami (žloutenka, suchá skvrnitost listů, vrетенatka mrkvoová) a škůdci (merule mrkvoová, mšice hlohová a mrkvoová, pochmurnatka mrkvoová) spočívá ve správném dodržování agrotechnických zásad a v případném použití povolených přípravků. Sklízí se koncem října/začátkem listopadu (vydrží až -5 °C). Nejprve se sklídí nať (lze ji zkrmit) a poté kořeny upraveným sklízěčem cukrovky nebo sklízěči kořenové zeleniny. **Skladování** probíhá ve větraných krechtech, sklepech, žlabech, atd. Výška mrkve při skladování max. 100 cm, skladovatelnost při 0–3 °C do konce února.

www.eposcr.eu

Olšovska zmrzlinová bábovka

Ingredience: 16 porcí 1 kousek asi 250 kcal, 6 g bílkovin, 15 g tuků 20 g sacharidů
zmrzlina: 600 g různého bobulovitého ovoce (např. jahody, rybíz, maliny), 150 g jemného cukru, 1 bal. vanilkového pudinku, 450 ml suchého sektu, 600 g smetanového tvarohu, 4 podlouhlé piškoty, 600 ml smetany mimo to: forma na bábovku (průměr 24 cm).

Postup:

1. Ovoce zbavíme nečistot, omyjeme a necháme na kuchyňském papíru okapat. Maliny přebereme, několik jich odložíme stranou na ozdobení.

2. 150 g ovoce propasírujeme. Pudinkový prášek a 75 g cukru rozpustíme v sektu a

vmícháme do tvarohu. Piškoty rozdrobíme a zamícháme do tvarohové směsi. Za stálého přispívání zbylého cukru ušleháme dotuha smetanu a opatrně ji vmícháme do krému.

3. Formu vypláchneme studenou vodou a postupně plníme krémovou směsí, ovocným pyré a čerstvým ovocem. Mrazíme nejméně 5 hodin, ale nejlépe přes noc. Nejlepší je teflonová forma.

4. Hodinu před podáváním vyklopíme zmrzlinovou bábovku z formy na podnos a dáme do chladničky. Před podáváním ozdobíme čerstvými jahodami.

Kamila Mahelová

1. ročník LužíkCup Vysoká 2011

„V úterý 5. července 2011“ v Schubert aréně na Vysoké s přesvědčením, že nejen práci je člověk živ, že je třeba se i bavit, proběhl „první“ ročník losovaného smíšeného volejbalového turnaje, který na přání místních osadníků zorganizovali Lužíkovci.

K prezentaci se dostavilo 38 volejbalových amatérských i profesionálních nadšenců z řad mužů i žen. Perličkou turnaje byl extraligový hráč Jakub Jůna, který se přijel zúčastnit volejbalového klání s 10-ti členným realizačním teamem. Následným losováním utvořil ředitel turnaje Libor Lužík šest smíšených družstev. Hrál se systémem každý s každým na dva hrané sety do 15 bodů s rozdílem dvou. Derby probíhala pod dozorem profesionálního rozhodčího p. Jindřicha Mittera, který přijal pozvání a spravedlivě vše soudil na zcela novém místním osadníkem Pepou Bínou vyrobeném exkluzivním empairu. Díky faktu, že každý zúčastněný si s sebou dovezl dobrou náladu a smysl pro legraci, akce dospěla ke zdárnému konci s úsměvem na rtech a bez zranění. Při závěrečném vyhlásování byli oceněni následující hráči:

Milan Šmotek - nejmladší hráč
Mireček Straka - nejužitečnější hráč
Jana Šulcová - nejlepší hráčka
Petr Viktorin - nejlepší hráč.

Všichni výše jmenovaní obdrželi věcné dary věnované do turnaje četnými sponzory.

Rovněž všechna zúčastněná družstva byla odměněna a první tři vybojovala dárkové balíčky a ručně vyrobené památeční medaile.

O zázemí turnaje se postarali jak pořádající Lužíkovci, kteří nabídli k získání nových sil

domácí gulášek od Ladi, sekanou od Monči, klobásky i párečky a samozřejmě v neposlední řadě mnoho lahodného moku, tak i osadníci z Vysoké, kteří svým osobním podílem a také sportovním nadšením a nezištnou zručnou pomocí stojí u zrodu sportovních akcí probíhajících na nové „Schubert aréně“.

Zúčastnění se loučili slovy „za rok naschle“, což organizátory přesvědčilo o úspěchu celého sportovního i společenského klání.

Monika Lužíková

Plocha pro volnočasové aktivity 2011

Po úspěšném projektu výstavby víceúčelového hřiště pro veřejnost přicházíme s dalším veřejně prospěšným projektem, podpořeným z Programu rozvoje venkova.

Cílem projektu je dát do pořádku nevyužívanou louku v centru obce a umožnit její bezpečné využívání... Martin postavil plot, Pepa pergolu...

Na projektu spolupracujeme s MAS Horní Pomoraví, o.p.s.

Alienteam.cz

V sobotu 18. června se na hřišti Alienteamu na Malé Moravě hrál již třetí ročník turnaje Alien Floorball Open Air. Vítězem se stal tým z Hanušovic, další místa obsadili Malá Morava a Vojtiškov. Více na www.alienteam.cz

Pétanque pro děti i dospěléky

Na žádost našich nejmenších se dne 30. 7. 2011 od 14.00 hod. konal na „Schubert aréně u Lužíků“ na Vysoké u Malé Moravy turnaj v pétanque pro mixovaná družstva, který byl podmíněn jedním nebo dvěma dětmi a maximálně jedním dospělákem na jedno družstvo.

I přes nepřízeň počasí zdatní horalové a minihoralové utvořili 10 družstev, která byla následně rozdělena do dvou skupin. Bojovalo se mezi kapkami deště o mnoho krásných věcných cen.

Skupina A - Stamat 1: Tygřici, Hajnyšky, Míreček+Mareček, Gabča a Vítek.

Skupina B - Stamat 2: Bínovci, Stračenky, MORDOR, Šmoťas tým (který nahradil startující Sakury).

Do finálového kola postupovali první dva ze skupin, kterými byly družstva : Stamat 1 z prvního místa ve skupině A a Hajnyšky z druhého místa ve skupině A, ze skupiny B pak z prvního místa MORDOR a z druhého místa Šmoťas tým.

Po urputných bojích si nakonec vybojovaly konečné 3. místo - Hajnyšky, 2. místo Stamat 1 a 1. místo MORDOR ve složení domácích Dariny Lužikové a Marka Malého.

Všechny děti obdržely velké čokoládové medaile darované do turnaje Obcí Malá Morava a další věcné ceny od dalších sponzorů.

Po ukončení turnaje pak byl zahájen turnaj pro vytrvalé dospěléky, kterých bylo, díky sychravému počasí, nemnoho, ale i tak se poskládalo šest družstev. Hrál se každý s každým o hodnotnou cenu - volejbalový míč, který opět do turnaje věnovala Obec Morava. 3. místo po urputném zápasu s deš-

těm obsadilo družstvo „U Rybníka“, 2. místo pak ukořistila dvojice Bína-Dufková a 1. místo bez porážky poctivou hrou vybojovali pořadatelé Monika a Libor Lužíkoví.

Sluníčko sice na obloze nesvítilo leč zářilo z každé tváře zúčastněných, což bylo hřejivým uspokojením pro pořadatele.

Monika Lužiková

Tradiční turnaj ve Vojtíškově

Dne 10.září se konal ve Vojtíškově, ve sportovním areálu při Pensionu Sport, tradiční turnaj ve volejbalu.

Z místních se bohužel opět nikdo nepřihlásil, snad v příštím roce uvidíme na kurtech více nadšenců zdravého sportu i z řad domorodců. Obecní úřad je nakloněn sportovnímu

dění v naší obci a přispěl panu Zajarošovi finanční částkou 6 000 Kč na propagaci a zakoupení upomínkových předmětů do soutěží a kulturně-společenských akcí v termínech září-prosinec 2011.

Kamila Tóthová